

A jövőkép az új luxus

A helyzet olyannyira nem rózsás, hogy a magyar lakosság jelenleg 44 százalékban éli meg rossznak a saját anyagi helyzetét. Kétségtelen, hogy ez most maga a nagybetűs egzisztenciális válság, amely egyszerre építi le és föl a magyar társadalmat. Mégis, hogy lehetséges ez? Hozhat egy válság pozitív tendenciákat is? Bizony hozhat, sőt, már hozott is.

2008-ban voltam elsős egyetemista, így épphogy harmatos pályakezdőként tapasztalhattam meg az akkori, a legutóbbi válságot. Abban egészen biztos vagyok, hogy mindez az akkori fiatalok számára egy rendkívül erős generációs élménnyé, generációs lenyomattá vált. A végtelenül nyomasztó elbocsátási hullámok és az árak meredek emelkedése közepette sejt szinten épülhettek be azok a szorongások és hiedelmek, hogy a mi munkaerőnkre úgyszemint lesz szükség, nekünk semmi keresnivalónk a munkaerőpiacon, hiszen a tapasztalt munkavállalókat is sorra rúgják ki.

Ez a generáció, a 2008 környékén pályakezdő ma nagyrészt szülőként szembesül a jelenlegi válsággal. Éppen ezért jó kérdés, hogy az aktuálisan fojtogató válsághelyzet leginkább milyen reakciót és érzelmeket vált ki. Előjönnek a régi reflexek, és maga alá gyűr a félelem? Vajon a mostani gyerekek milyen megküzdési stratégiákat látnak tőlünk, felnőttektől? Látnak-e egyáltalán működő, válságálló megküzdési stratégiát? Egy mai pályakezdő milyen generációs élményt ment tovább magával a jövőre nézve, ami évekre, évtizedekre előre meghatározza a pénzügyi döntéseit?

A Cofidis Hitel Monitor, a Cofidis negyedévente ismétlődő, országos, reprezentatív kutatása, amely a magyar lakosság anyagi helyzetét tanulmányozza, ezúttal is tanulságos láttelepet, pillanatképet ad. Mindenekelőtt kijött – ahogy várható volt –, hogy a helyzet távolról sem rózsás, de legalább nem romlott a magyar háztartások helyzete az év eleje óta. Bár mára valamelyest csökkent azoknak az aránya, akik a hó végére egyáltalán nem jönnek ki a jövedelmükből, ahol hiányzik, ott valamennyivel nőtt az összeg, ami fáj a családi kasszának. Náluk ez a hiány ma havi 200 ezer forint.

Ezek után nem csoda, hogy a magyar lakosság összességében 44 százalékban éli meg rossznak a saját anyagi helyzetét. Ezen belül is mindössze 12 százalék azoknak az aránya, akiknek az alapvető szükségletek finanszírozása mellett még extra kiadásokra és megtakarításra is futja. 44 százalék az alapvető cikkek és költségek mellett még pár extrát is megengedhet magának, félretenni azonban már nem tud. A magyarok 37 százaléka még valahogy kihúzza a hó végéig, ám megtakarításról szó sincs. Hét százalékuknak a havi jövedelme viszont már az alapvető dolgok fedezésére sem elég.

Ki van tehát centizve a magyar társadalom, és egy szerencsés, kivételezett szűk réteget leszámítva alapvetően máról holnapra él, araszol előre a magyar. Mivel kénytelenek vagyunk a mára fókuszálni, az adott nap gondját megoldani, különösebben tervezhető jövőképünk már nincs. Magyarul a jövőkép lett az új luxus, ami egyúttal azzal is jár, hogy a családok ma nem igazán tudnak előre spórolni a gyerekek jövőjére, így jelen állás szerint a magyar gyerekek anyagi értelemben biztosan nem esnek puhára. És ez maga az örökség, a lenyomat a jövő generációjának.

Ám ami elsőre rémületesen hangzik, jobban belegondolva, nem is feltétlenül akkora probléma. Hiszen a válság egyúttal küzdeni, túlélni is megtanít. Felébresztve a kreativitást, átgondolásra, új utak keresésére készíti. Aki nem esik puhára már a kezdetektől, nagy eséllyel lesz egész életpályája alatt jóval ellenállóbb a viharokkal szemben. Abban szintén hiszek, hogy a 2008-ban útjára induló

generáció a nehézségek mellett azt is megtanulta, hogy a válság egyszer csak elmúlik, és ha nem is egyenesen, és nem is pont úgy, ahogy terveztük, de lett munkánk, egzisztenciánk, karrierünk.

A jelenkori válságnak szintén nagy tanítása, ami ugyanúgy a kétségbeesés ellen hat, hogy egyszerre kínálja önmaga megoldását is. A 15 évvel ezelőtti zuhanáshoz képest ma mintha több lenne a mozgástér és a kitörési pont a folyamatosan egyre kifinomultabbá váló kortárs digitális technológia által. Legyen szó olyan kis mankókról, mint a két kattintással elérhető vásárlásokosító árfigyelő alkalmazás. A rezsiválság pedig rákényszerített bennünket arra, hogy az ökológiai lábnyomunkat csökkentve térjünk át az energiatakarékos megoldásokra, ezzel is példát mutatva az ifjúságnak.

A Cofidis Hitel Monitor kutatás azt is kimutatta, hogy kollektív tapasztalat most a tudatosság és a rezsin való spórolás, amelynek minden létező elemét gyakorolja a lakosság. Ki-ki lehetőségeihez mérten csökkenti a fogyasztást, szigetel, napelemet telepít, izzót és nyílászárót cserél. Ahogy közben a munkához való hozzáállásunkat is épp átírja a válság, és elhozza a magyar társadalomra eddig kevésbé jellemző nyitottságot és rugalmasságot. Ugyanis a munkavállalók kétharmada jelezte vissza, jobb fizetés reményében egy merőben új területen is kipróbálná magát. Szorongás helyett bátorság. Az összes közül talán ez a legfontosabb lecke, amit odaadhatunk a gyerekeknek.